

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΡΑΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΝΙΑΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ: **ΤΟΥΡΚΙΚΑ**

ΕΠΙΠΕΔΟ: **Δ'**

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: **2 ½ ώρες**

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ.: **27 Μαΐου 2009**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ 6 (ΕΞΙ) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΕΤΡΑΔΙΟ

BİRİNCİ BÖLÜM: YAZMA İFADESİ

(30 puan)

Aşağıdaki konuyla ilgili 150-200 kelimelik bir kompozisyon yazınız.

İKİNCİ BÖLÜM: METİN ANLAYIŞI

(40 puan)

Aşağıdaki metinleri okuyup ona göre alıştırmaları yapınız.

BİRİNCİ METİN

Hastalıklar

İnsanlık tarihi ilk yüzyıllardan beri aynı hastalıklardan kurtulamıyor. Her yüzyılda binlerce insanı öldüren hastalıkların çaresi bulunuyor fakat daha sonra bir yenisi çıkıyor. Sıtma, kolera, veba... derken yirminci yüzyılda da AIDS insan hayatını tehdit ediyor. 1996 yılında ölen 52 milyon insandan, 17 milyonu kan dolaşımıyla ilgili hastalıklardan, 6 milyonu kanserden, 3 milyonu da solunum yolları hastalıklarından öldü. Bulaşıcı hastalıklar arasında en önemlileri tüberküloz, ishal ve AIDS'tir. Uzmanlara göre gelecekte bu sıralama çok değişecek. Örneğin; günümüzde 135 milyon insan şeker hastası iken 2025 yılında 300 milyon insan şeker hastası olacak. Özellikle göğsü, mideyi, kalın bağırsağı ve karaciğeri etkileyen kanser zamanla kronik hastalığa dönüşecek.

Günümüzde 40 milyon insan epilepsiye, 30 milyon insan bunamaya, 45 milyon insan şizofreniye yakalanmıştır. 150 milyon insanı etkileyen zihinsel bozukluklar yayılacak. Alzheimer hastalığı ve 340 milyon insanı etkileyen depresyon da büyük ölçüde artacak. Hayvanlar bazı hastalıkların sebebi olacak. Kırmızı et ile kümes hayvanlarının eti yasaklanacak.

Antibiyotiklere daha dayanıklı virüsler ortaya çıkacak. Hastalıklar çok kolay yayılacak. Sinirsel, zihinsel hastalıklar, depresyon, kanser, damar sertliği gelecek yüzyılda da var olacak.

Bilim ve teknolojinin ilerlemesine rağmen gelecek yüzyıllarda da hastalıklar insan sağlığını tehdit etmeye devam edecek.

A. Okuduğunuz metne göre aşağıdaki cümlelerden doğru olanın başına “D”; yanlış olanın başına “Y” yazınız. (6 p.)

- a. () Günümüzde çaresi bulunamayan hastalık kalmamıştır.
b. () Sıtma, kolera, veba... tarih boyunca insanlığı tehdit etmiştir.
c. () Uzmanlara göre 2025 yılında 300 milyon insan şeker hastası olacak.
d. () Kanser günümüzde tehlikeli bir hastalık değildir.
e. () Günümüzde en önemli ruhsal bozukluklardan birisi de “depresyon” dur.
f. () Uzmanlara göre gelecek yüzyıllarda ciddi bir hastalık olmayacak.

İKİNCİ METİN

B. Küçük ilânları okuduktan sonra doğru numarayı bulunuz (4 p.)

<p>AYAKKABICINIZ Komfort bayan lise mezunu satış danışmanları arıyor. Sabahattin Ali 134 Alsancak</p> <p>1</p>	<p>FABRİKADA çalışmak üzere, deneyimli mobilyacılar ve meslek lisesi mezunu personel alınacaktır. 0.232.264-36-71</p> <p>2</p>
<p>BORNOVA civarında oturan bayan sekreter.</p> <p>3</p>	<p>GÜMÜLDÜR'DE Otel içindeki konfeksiyon mağazasında çalıştırmak üzere Fransızca bilen bayan tezgahtar aranıyor. 0.535.398-00-83</p> <p>4</p>

- a. Yabancı dil konuşan kişiyi arıyorlar.
- b. Bir pastanede satıcı istiyorlar.
- c. Tecrübeli bir kişi istiyorlar.
- d. Kadın istemiyorlar.

ÜÇÜNCÜ METİN

Yıldız KENTER Ünlü bir tiyatro sanatçısı ve yazarıdır. Konservatuar ve Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde oyunculuk dersleri vermektedir. Eşi ve kardeşi de kendisi gibi sanatçıdır. Türkiye'de ve yurtdışında birçok oyunda başrol oynamıştır. "Ben Anadolu" en ünlü oyunudur. Çok iyi derecede İngilizce bilir. Bütün hayatını tiyatro ve sinema gibi sanat dallarına adanmıştır.

İbrahim KUTLUAY Türkiye'de en tanınan basketbol oyuncularından biridir. Hem 1.98 cm'lik boyu ile hem de yakışıklılığı ile kızların dikkatini çekmektedir. Önceleri Türkiye'de Fenerbahçe takımında oynamıştır. Şimdi de yurtdışında basketbol oynamaktadır. İyi bir tiyatro, opera ve bale izleyicisidir. Bilardo ve satranç oynamak özel zevkleri arasındadır.

Tekin METİN Ankara Üniversitesi'nde İngilizce okutmanıdır. Şu anda doktora tezini hazırlıyor. Yaz tatilini Antalya'da veya Muğla civarında geçirir. Boş zamanlarında saz çalıp şarkı söyler. Galatasaray takımını tutar. Hafta sonları oğluyla beraber futbol maçlarına gider. Milliyet gazetesi okur, bulmaca dergilerine abonedir. Borsa ile ilgilenir ve borsa ile ilgili olan her şeyi takip etmeye çalışır. Eski para koleksiyonu yapmak en büyük zevkidir.

Sinem-Didem KUTLU İkiz kardeşlerdir. 100. Yıl Meslek Lisesi Grafik Tasarım Bölümü'nde öğrencilerdir. Bilgisayarda desen çizmeyi ve tasarım yapmayı severler. Boş zamanının bir bölümünde Sinem örgü örer iken Didem ise dikiş nakış işleri ile ilgilenir. Birbirlerini hiç kıskanmazlar ve birlikte hoşça vakit geçirirler.

C. Doğru mu ? (D) / Yanlış mı? (Y)

(10 p.)

	Doğru	Yanlış
1. Yıldız Kenter bekârdır.		
2. İbrahim Kutluay cazibelidir.		
3. Tekin Metin düzenli olarak bulmaca dergilerini alır.		
4. Tekin Metin okutman ve müzisyendir.		
5. Sinem-Didem Kutlu modelcidir.		

D. Lütfen metne göre eşleştiriniz.

(10 p.)

1. Sanat izleyicidir.	a. Kenter
2. Eski para toplar.	b. Kutluay
3. Öğrencidir.	c. Metin
4. Kendini sanatlara adanmış.	d. Kutlu
5. Aktördür.	e. Kenter

DÖRDÜNCÜ METİN

Van'da Feci Kaza: 2 Ölü

Van'da meydana gelen trafik kazasında 2 kişi hayatını kaybetti. Dağıtım izninde ölen askeri ayakkabılarından tanıyan ağabeyi sinir krizleri geçirdi.

Edinilen bilgiye göre vatani görevini yapan ve 10 günlük dağıtım izni için memleketi Van'a gelen Müjdat Demir, 34 YJ 269 plakalı özel otomobil ile İpekyolu Caddesi Van Gölü Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (VEDAŞ) önünde S.Ç. idaresindeki 65 EB 509 plakalı aracı sollarken direksiyon hakimiyetini kaybetti. Önündeki araca arkadan vuran ve orta refüje çıkarak sürüklenen araç, elektrik direğine vurarak durdu. Araç sürücüsü Müjdat Demir (21) olay yerinde hayatını kaybederken, yanında bulunan ve ismi öğrenilemeyen bir kişi ağır yaralandı. Yaralı, kaldırıldığı İpekyolu Devlet Hastanesi'nde yapılan tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak hayatını kaybetti.

(www.haberler.com)

E. Yukarıdaki metni okuduktan sonra aşağıdaki boşlukları doğru seçenikle doldurunuz.

(10 p.)

1. Kazada..... hayatlarını kaybetti.
 - a. iki asker
 - b. iki sürücü
 - c. bir asker ve yanındaki olan bir kişi
2. İki ölü
 - a. yolda hayatını kaybetti.
 - b. hastanede öldü.
 - c. aynı araçtaydı.
3. Asker, aracıyla.....
 - a. önündeki aracı sollamak istiyordu.
 - b. önündeki aracı solladı.
 - c. bir mağazaya vurdu.
4. Müjdat Demir,
 - a. hayatını kaybeden askerin adıdır.
 - b. 65 EB 509 plakalı aracının sürücünün adıdır.
 - c. sürücünün yanında bulunan kişinin adıdır.

5. Askerin aracı
- önündeki araca arkadan vurarak durdu.
 - önündeki araca arkadan vurarak yoldan çıktı.
 - elektrik direğine vurarak durdu.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: DİL KULLANILIŞI

(30 puan)

A. Lütfen doğru cevabı seçiniz!

(5 p.)

- Ondan kurtuldum. Onu çok mutluyum.
a. gördüğüm için b. görmediğimi c. görmeyeceğim için d. göreceğim
- Üniversiteye iki yıl oldu.
a. girdiği zaman b. gireli c. girince d. girerken
- Size bu yardımı yaparım.
a. sevince b. seveli c. sevip d. seve seve
- Hülya ile arkadaşı yıllarca
a. mektuplandılar b. mektuplaştılar c. mektupladıldılar d. mektupladılar
- Okulu de, işe de girdi.
a. bittirdi b. bitti c. bitişti d. bittirildi

B. Aşağıdaki dilekler ne zaman kullanılır? Lütfen eşleştiriniz.

(5 p.)

- Afiyet olsun! a. Tatlı bir yemek pişirenlere söylenen bir dilek sözü.
- Başınız sağ olsun! b. Yeni elbiseler giyenlere söylenen iyi dilek sözü.
- Güle güle giyin. c. Hastalık veya kaza geçirenlere söylenen iyi dilek sözü.
- Elleriniz sağ olsun! d. Bir şey yiyip içenlere söylenen dilek sözü.
- Geçmiş olsun! e. Ölen bir kimsenin yakınlarına söylenen dilek sözü.

C. Lütfen doğru cümle kurmak için kelimeleri sıraya koyunuz.

(5 p.)

- penceresinden / alınca / kedi / atladı / kokuyu / mutfağın
- konuşamadı / ona / zaman / sevdiğimi / söylediğim / heyecandan
- ülkelerinde / yapılalı / mutlu / barış / yapılalı / yaşıyorlar
- on / hâlâ / ben / oğlum / elbiselerini / giydiririm / ama / yaşında / ona
- toplantıda / profesör / söylediler / yarınki / çok / konuşacağını / ünlü / bir

Ç. Lütfen dolaylı anlatıma çeviriniz.

(5 p.)

1. O ona “Uyuma” dedi.
.....

2. Orhan bize “Balkonda sigara için.” dedi.
.....

3. Biz, onlara “Bu kitaptan hiçbir şey anlamadık.” dedi.
.....

4. Onlar, ona “Sinemaya gitmiyoruz.” dedi.
.....

5. Kardeşim, bana “Yarın arkadaşın gelecek” dedi.
.....

D. Aşağıdaki metnin boşluklarını kutudaki kelimelerle doldurunuz. (10 p.)

Şişmanlık

Son yıllarda insanların en büyük problemlerinden birisi de **1.** Gelişen teknoloji insanları **2.** ve **3.** yemeye ittiği için şişmanlık büyük bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Şişmanlığın birçok **4.** vardır. Şişmanlığın en önemli nedenlerinden biri **5.** yemektir. Birçok kimse aldığı enerji ve harcadıkları **6.** hakkında yeterli bilgiye sahip değildir. **7.** ediyorum diye fazla yemek bazen farkında olmadan şişmanlığa **8.** açabilir. Bazı kişiler üzüntü, **9.** ve güvensizliklerini **10.** için fazla yemek yer.

enerji, sıkıntı, hızlı, hareket, şişmanlıktır, nedeni, yağlı, örtmek, yol, fazla

SON